

Gorzów Wlkp., 16 października 2024 r.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Nasz znak: PS-V.431.16.2024.SKan

Pani

Aneta Świątkowska

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bledzewie

Szanowna Pani Kierownik,

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) pracownicy Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. 26 sierpnia 2024 r. przeprowadzili kontrolę problemową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bledzewie (ul. Kościuszki 16, 66-350 Bledzew) w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2023 r. do 26 sierpnia 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Sylwia Kantarek* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 237-1/2024 z 14 sierpnia 2024 r. – przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Joanna Kędzior* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 237-2/2024 z 14 sierpnia 2024 r. - członek zespołu kontrolnego,

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 13 sierpnia 2024 r. (znak: PS-V.431.16.2024.SKan).

(akta kontroli str. 1- 26)

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie zlecone na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXIII/129/12 Rady Gminy Bledzew z dnia 29 czerwca 2012r., w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie;
- Zarządzenia Nr 2/2022 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie ;
- Zarządzenie nr 17/2016 Wójta Gminy Bledzew z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie do prowadzenia postępowań;
- Zarządzenie nr 79/2014 Wójta Gminy Bledzew z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie do wydawania decyzji administracyjnych;
- Zarządzenie nr 18/2016 Wójta Gminy Bledzew z dnia 20 kwietnia 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie do prowadzenia postępowań;
- Zarządzenie nr 9/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie z dnia 10 października 2016 r. w sprawie upoważnienia pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie do podpisywania zaświadczeń.

(akta kontroli str. 27 - 59)

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości – **oceniono pozytywnie z uchybieniami.**

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia, czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość oraz czy rzetelnie i terminowo realizowała jako organ właściwy wierzyciela obowiązki wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zwanej dalej ustawą. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

I. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Ośrodek działa w oparciu o statut stanowiący załącznik do uchwały nr XXIII/129/12 Rady Gminy Bledzew z dnia 29 czerwca 2012 r., w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie. Strukturę organizacyjną Ośrodka określa

Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie, wprowadzony zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie Nr 2/2022 z dnia 9 lutego 2022 r., zgodnie z którym zadania z zakresu przyznawania świadczeń oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są przez Dział Świadczeń Rodzinnych. W skład powyższego działu wchodzi pracownicy Referencji oraz Inspektorzy.

Rozdział IV Regulaminu Organizacyjnego określa zadania i kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk. W § 16 powyższego regulaminu w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka wyodrębnione zostało stanowisko do zadań w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do zadań pracownika na tym stanowisku należy m.in.: przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawanie decyzji w tym zakresie; prowadzenie spraw związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego; generowanie, sporządzanie i zatwierdzanie list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego; sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych. Dodatkowo w § 18 określono zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Obejmują one m.in.: podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenie rejestru dłużników; wydawania decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tyt. otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, współpraca z organami prowadzącymi postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych.

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym upoważnień, pracownik pełniący funkcję inspektora posiada upoważnienie nr 18/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r. wydane przez Wójta Gminy Bledzew do prowadzenia postępowań z wyłączeniem wydawania decyzji na podstawie art.8b i 8c ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ponadto pracownik posiada upoważnienie nr 0052.4.20201 z dnia 27 stycznia 2021 r. do załatwiania spraw w imieniu Wójta Gminy Bledzew, tj. wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych, informacji i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo na mocy Zarządzenia nr 9/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie z dnia 10 października 2016 r. pracownik jest upoważniony do wystawiania i podpisywania zaświadczeń w zakresie funduszu alimentacyjnego. Do zadania pracownika zgodnie z zakresem czynności wraz z aneksami należy m.in.: przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w szczególności: przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji w tym zakresie, prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie zmiany i uchylenia decyzji; prowadzenie spraw związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami z funduszu alimentacyjnego; generowanie, sporządzanie i zatwierdzanie list wypłat świadczeń; sporządzanie sprawozdań.

Kontrolujący zwrócili uwagę, że w podstawie prawnej w upoważnieniach inspektora nie wskazano przepisów dotyczących prowadzenia postępowań wobec wierzycieli alimentacyjnych, tj. art. 12 ustawy, pomimo wskazania tego zakresu w treści regulaminu organizacyjnego oraz w zakresie czynności pracownika.

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym upoważnień, pracownik pełniący funkcję referenta posiada upoważnienie nr 17/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 r. wydane przez Wójta Gminy Bledzew do prowadzenia postępowań na podstawie art.8b i 8c ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do zadania pracownika zgodnie z zakresem

czynności wraz z aneksami należy m.in.: podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych; prowadzenie rejestru dłużników alimentacyjnych; prowadzenie zestawień należności dłużników; wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności ; prowadzenie postępowania administracyjnego w sprawie umarzania należności dłużnika; współpraca z organami prowadzącymi postępowanie egzekucyjne wobec dłużników alimentacyjnych. Przedłożone upoważnienie oraz zakres czynności pracownika są ze sobą spójne.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższych zadań w okresie objętym kontrolą sprawował Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie, który realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie upoważnienia wydanego Zarządzeniem nr 79/2014 przez Wójta Gminy Bledzew z dnia 26 listopada 2014 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie upoważniony jest do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, w tym do wydawania decyzji administracyjnych oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

W razie nieobecności Kierownika wydawaniem i podpisywaniem decyzji administracyjnych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się pracownik zatrudniony na stanowisku Inspektora, który posiada stosowne upoważnienie nr 0052.4.20201 Wójta Gminy Bledzew z dnia 27 stycznia 2021 r.

Z przyjętych od Kierownika jednostki wyjaśnień wynika, że pracownicy wzajemnie zastępują się podczas nieobecności. Nie mniej jednak nie posiadają oni stosownych upoważnień do wykonywania tożsamyh zadań. Dodatkowo z przedłożonych zakresów czynności pracowników nie wynika, aby pracownicy posiadali jednakowe zakresy obowiązków lub wzajemnie się zastępowali. Tym samym uznać należy za niespójne posiadane przez pracowników upoważnienia z realizowanymi faktycznie czynnościami oraz przedłożonymi zakresami obowiązków.

Uchybieniem w działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie było realizowanie przez pracowników Ośrodka zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bez ujęcia w upoważnieniach zadań określonych w art. 12 ustawy, który obejmuje działania organu właściwego wierzyciela.

(akta kontroli str. 27 - 61)

II. Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2024 r.

Kontrolujący stwierdzili, że organ właściwy przyjmował wnioski, zawierające dane określone w art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy. Wypełnione wnioski oraz zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez osoby ubiegające się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski opatrzone były datą wpływu do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bledzewie.

Ponadto stwierdzono, że zgodnie z art. 15a ust. 1 ww. ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych oraz organów emerytalno-rentowych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Na 16 skontrolowanych dokumentacji rodzin, w czterech przypadkach świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano dla osoby, która ukończyła 18 lat. Wnioskujący w tym przypadku, zgodnie z art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy, załączył oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Kontrolujący stwierdzili, że do wszystkich wniosków załączone były zaświadczenia organów prowadzących postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji. We wszystkich skontrolowanych teczkach znajdowały się dokumenty potwierdzające zasądzone alimenty.

Zgodnie z art. 15 ust 3 pkt 3 ustawy wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji. We wszystkich kontrolowanych przypadkach do wniosków wierzycieli nie zostały załączone oświadczenia o miejscu zamieszkania osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie świadczeniowym przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209 zł. We wszystkich poddanych kontroli sprawach prawidłowo wyliczono dochód rodziny. W żadnej ze skontrolowanych decyzji nie wystąpiła sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1.209 zł i tym samym obniżenia kwoty świadczenia o takie przekroczenie (z art. 2a ustawy).

W siedmiu skontrolowanych decyzjach wystąpiła sytuacja, w której dochód na osobę nie przekroczył 100 zł, w czterech rodzinach dochód na osobę mieścił się w przedziale 101 zł – 400 zł, w trzech w przedziale 401 zł – 700 zł, w jednej rodzinie odpowiednio: 701 zł – 1.000 zł oraz jednej w przedziale 1000 – 1208 zł.

Reasumując – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie przeprowadzał postępowania w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznając świadczenia zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Nie zachowano rzetelności w egzekwowaniu od wnioskodawców spełnienia warunku określonego w art. 15 ust 3 pkt 3 ustawy o pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów. Brak oświadczeń o miejscu zamieszkania i sytuacji osób zobowiązanych do alimentacji nie wpływa jednak na wyliczenie wysokości świadczeń uprawnionych, stanowi uchybienie w zakresie braku wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia tej informacji. We wszystkich kontrolowanych dokumentach rodzin, którym przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego wyliczono je zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 62 – 93; 187 - 188)

III. Rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2024 r.), którym w sierpniu 2024 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wnioski o ustalenie

prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na badany okres świadczeniowy przyjmowane były od dnia 1 sierpnia 2023 r., a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku. Wszystkie wnioski z badanej dokumentacji wpłynęły w formie papierowej. W sierpniu 2023 r. do jednostki wpłynęło siedem wniosków. Rozpatrzone zostały do 22 września 2023 r. (termin ustawowy został dochowany). We wrześniu 2023 r. do organu wpłynęło pięć wniosków, a decyzje w sprawie przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydane zostały do 8 listopada 2023 r. W przypadku tych wniosków organ dochował terminu ustawowego określonego w art. 20 ust. 5 – wnioski powinny być rozpatrzone do końca listopada 2023 r. W październiku 2023 r. do jednostki trafiły trzy wnioski, a decyzje o przyznaniu świadczenia wydane zostały do 8 listopada 2023 r. (mieszcząc się w ustawowym terminie, który upływał z końcem grudnia 2023 r.). W listopadzie 2023 r. wpłynął jeden wniosek, a decyzja wydana została w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego na następny dzień od daty wpływu wniosku.

Średni czas rozpatrywania wniosków z badanej próby wyniósł 23 dni.

Wszystkie skontrolowane decyzje wydane zostały terminowo.

W skontrolowanych decyzjach organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł. W dwóch przypadkach była sytuacja przyznanych alimentów w kwocie powyżej 500 zł, co spowodowało konieczność obniżenia świadczenia z funduszu alimentacyjnego do kwoty 500 zł. W żadnej z kontrolowanych decyzji nie było konieczności przeliczenia kwoty świadczenia na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (sytuacja przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie powyżej 1209 zł, obniżenia kwoty świadczenia o to przekroczenie (z art. 2a ustawy).

Na podstawie przedłożonych list wypłat świadczeń za okres od października 2023 r. do sierpnia 2024 r., kontrolujący stwierdzają, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są w terminach określonych w decyzjach o przyznaniu świadczenia (zgodnie z ustawowym wymogiem) w okresach miesięcznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie, jako organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikom alimentacyjnym:

- informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej,
- informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych.

Na 16 skontrolowanych dokumentacji 16. rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ przekazał ww. informacje dla 16 dłużników. Ponadto organ zobowiązany jest przekazać te same informacje, co dłużnikowi także organowi właściwemu dłużnika. 13. osób - dłużników spośród 16 dłużników, których dokumentację kontrolowano, których znane jest miejsce zamieszkania - mieszkało poza gminą. W 11. przypadkach gdzie ustalone było miejsce zamieszkania dłużnika jednostka kontrolowana przesyłała, zgodnie z obowiązującymi przepisami, informacje dotyczące dłużników (tj. informacje o przyznaniu świadczenia osobie uprawnionej, stan zadłużenia dłużnika) organom właściwym dłużnika. Jednostka kontrolowana wysyłała pisma do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy. Pisma takie wysłano

w 11. skontrolowanych sprawach, przy których organ był zobowiązany W pięciu przypadkach – jednostka była jednocześnie organem właściwym dłużnika. Kolejnym zobowiązaniem jednostki jako organu właściwego wierzyciela jest przekazywanie do biura informacji gospodarczej – informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu należności wypłaconych osobie uprawnionej do alimentów z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wykaz-biur-wykonujacych-dzialalnosc-gospodarcza>) wymienione są cztery biura informacji gospodarczej – stan po ostatniej zmianie wprowadzonej 17.06.2024 r. Z wyjaśnień kierownika jednostki kontrolowanej wynika, że jednostka w okresie objętym kontrolą przekazała dwukrotnie informacje gospodarcze o dłużnikach alimentacyjnych. Z przedłożonych informacji o wystanych informacjach o dłużnikach wynika, że jednostka przekazuje informacje gospodarcze do następujących biur: Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF), Biuro Informacji Gospodarczej Info Monitor S.A. (InfoMonitor), Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. Z przedłożonych kontrolującym raportów z 23 sierpnia 2024 r. przesyłu aktualizacji informacji gospodarczej o dłużnikach alimentacyjnych przekazanych do Biur Informacji Gospodarczej wynika, w jakiej dacie dokonano przesyłu danych. Raporty zawierają informację: dane dłużnika, kwota zadłużenia dłużnika alimentacyjnego. Kontrolujący dokonali analizy raportów z przesłania danych do Biur Informacji Gospodarczej. W kontrolowanych raportach z 23 sierpnia 2024 r. spośród 16 badanych dokumentacji dłużników w 15 przypadkach dokonano zgłoszenia. W jednym przypadku kierownik wyjaśniła, że dłużnik posiada zerowe saldo zadłużenia, zadłużenie na bieżąco jest egzekwowane i dlatego dane jego nie są wysyłane do BIG. W kontrolowanej jednostce rozpatrywano wnioski o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dokonywano wypłat świadczeń przyznanych na podstawie skontrolowanych wniosków zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie. Jednostka wypełniała obowiązki organu właściwego wierzyciela - przekazywała dłużnikowi alimentacyjnemu informacje o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, danych dotyczących organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne i stanu zobowiązań dłużnika alimentacyjnego oraz zadania przekazywania informacji do organu właściwego dłużnika i w zakresie wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Jednostka przesyłała informacje gospodarcze do Biur Informacji Gospodarczej w sprawie dłużników alimentacyjnych z uchybieniem w zakresie częstotliwości aktualizacji, które powinny być dokonywane w terminie 14 dni od daty pozyskania informacji o zmianie zadłużenia dłużnika alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 62 – 93; 144 - 186)

IV. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdania o symbolu Fundusz Alimentacyjny-G zamieszczone w CAS, sporządzane za IV kwartał 2023 r. (wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.), za I kwartał 2024 (wg stanu na 31 marca 2024 r.) i za II kwartał 2024 r. (wg stanu na dzień 30 czerwca 2024 r.). Jednostkę obowiązywały następujące terminy przekazania

sprawozdania do wojewody – do 15 stycznia 2024 r. sprawozdanie za IV kwartał 2023 r., do 15 kwietnia 2024 r. - sprawozdanie za I kwartał 2024 r. i do 15 lipca 2024 r. – sprawozdanie za II kwartał 2024 r. – Z historii zmian sprawozdania, wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Bledzewie przekazał przedmiotowe sprawozdania za pośrednictwem CAS: 15 stycznia 2024 r. (za IV kwartał 2023 r.), 15 kwietnia 2024 r. (za I kwartał 2024 r.) i 15 lipca 2024 r. (za II kwartał 2024r.). Sprawozdania zostały przekazane w obowiązującym jednostki terminie.

Dane przedstawione w kwartalnych sprawozdaniach za IV kwartał 2023 r. i I półrocze 2024 r. w trakcie kontroli zostały poddane analizie w zestawieniu z przedłożonymi listami wypłat świadczeń za okres od października do grudnia 2023 r. i od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca. Liczba świadczeń i wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w sprawozdaniu kwartalnym podane są narastająco od początku roku. Kontrolującym przedłożono listy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października do 31 grudnia 2023 r.:

- lista nr 000227/2023 za miesiąc październik 2023 r. z 11 października 2023 r. – na kwotę 9.240 zł,
- lista nr 000246/2023 za miesiąc listopad 2023 r. z 10 listopada 2023 r. – na kwotę 3.000 zł,
- lista nr 000247/2023 za miesiąc listopad 2023 r. z 10 listopada 2023 r. – na kwotę 14.740 zł,
- lista nr 000270/2023 za miesiąc grudzień 2023 r. z 11 grudnia 2023 r. – na kwotę 14.940 zł,

łącznie na kwotę 41.920 zł. Łączna kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazana w sprawozdaniu kwartalnym za IV kwartał 2023 r. – narastająco od października 2023 r. (o symbolu Fundusz Alimentacyjny -G) jest zgodna z kwotą wynikającą z list wypłat (wynosi 41.920 zł). Całość kwoty wypłat wykazano w części A1.

Z przedłożonych kontrolującym list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r.:

- lista nr 000011/2024 za miesiąc styczeń 2024 r. z 11 stycznia 2024 r. – na kwotę 14.340 zł,
- lista nr 000035/2024 za miesiąc luty 2024 r. z 12 lutego 2024 r. – na kwotę 13.940 zł,
- lista nr 000057/2024 za miesiąc marzec 2024 r. z 11 marca 2024 r. – na kwotę 13.440 zł,
- lista nr 000085/2024 za miesiąc kwiecień 2024 r. z 11 kwietnia 2024 r. – na kwotę 800 zł,
- lista nr 000082/2024 za miesiąc kwiecień 2024 r. z 11 kwietnia 2024 r. – na kwotę 13.440 zł,
- lista nr 000108/2024 za miesiąc maj 2024 r. z 10 maja 2024 r. – na kwotę 13.340 zł,
- lista nr 000128/2024 za miesiąc czerwiec 2024 r. z 11 czerwca 2024 r. – na kwotę 13.340 zł,

wynika, że łącznie wypłacono świadczenia na kwotę 82.640 zł. Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykazana w sprawozdaniu kwartalnym za I i II kwartał 2024 r. – narastająco od początku 2024 r. (o symbolu Fundusz Alimentacyjny -G) jest zgodna z kwotą wynikającą z list wypłat. W części A1 wykazano – 82.640 zł i w części A 2 (świadczenia w ramach zasady „złotówka za złotówkę”) – 0 zł.

Ośrodek nie wykazywał w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. część C1 świadczeń nienależnie pobranych, potrącanych w danym miesiącu z bieżąco wypłacanych świadczeń.

Dane ujęte w części D1 i F sprawozdania kontrolujący zestawili z przedłożonymi raportami złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczenia z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych zawartych w sprawozdaniu z wykazem dłużników alimentacyjnych w gminie, dla których gmina jest organem właściwym dłużnika (na ostatni dzień IV kwartału 2023 r.). Liczba wykazanych dłużników w sprawozdaniu w części F za IV kwartał 2023 r. (46 osób) nie odpowiada liczbie dłużników w wykazie sporządzonym przez jednostkę kontrolowaną na dzień 31 grudnia 2023 r.

Dane przekazane w sprawozdaniu Fundusz Alimentacyjny-G za IV kwartał 2023 r. (część D1) – liczba wniosków o przyznanie świadczenia (wg stanu na koniec każdego miesiąca) sprawdzono z przedłożonym wykazem wniosków dot. świadczenia w funduszu alimentacyjnego (w ujęciu każdego miesiąca odrębnie) – nie są zgodne z przedłożonym wykazem wniosków (różnica dotyczy dwóch miesięcy X i XI 2023 r. Różnica w zakresie liczby decyzji w sprawach przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za IV kwartał 2023 r. dot. dotyczy jednej decyzji z X 2023 r. – jak wyjaśnia kierownik jednostki, wynika to z błędnego ujęcia w tej części sprawozdania decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań.

Dane ujęte w części E sprawozdania za IV kwartał 2023 r. zestawione zostały z wykazem rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz wykazem osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (sporządzonymi na 31 grudnia 2023 r.). Dane ujęte w części E sprawozdania różnią się z przedłożonymi wykazami (na wykazie o 3 rodziny więcej niż w sprawozdaniu). Jak wyjaśnia kierownik jednostki, na przedłożonej kontrolującym liście rodzin, pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego przedstawiono wszystkie osoby, które złożyły wniosek o świadczenie. Jest to mylna interpretacja, niezgodna z objaśnieniem nr 17 do przedmiotowego sprawozdania, zgodnie z którym nie jest osobą uprawnioną pobierającą świadczenie na siebie pełnoletnia osoba uprawniona, która na siebie złożyła wniosek, ale w świetle ustawowej definicji rodziny w skład tej rodziny wchodzi inni jej członkowie (i są oni wykazani we wniosku).

Dane ujęte w części D1 i F sprawozdania za II kwartał 2024 r. kontrolujący zestawili z przedłożonymi raportami złożonych wniosków i wydanych decyzji w sprawach ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Dane te (część D1) są zgodne z przedłożonymi wykazami złożonych wniosków i wydanych decyzji w I i II kwartale 2024 r. Ponadto kontrolujący dokonali porównania danych zawartych w sprawozdaniu z wykazem dłużników alimentacyjnych w gminie, dla których gmina jest organem właściwym dłużnika (na ostatni dzień II kwartału 2024 r.). Liczba wykazanych dłużników w sprawozdaniu w części F za II kwartał 2024 r. jest o 4 większa niż liczba dłużników w wykazie sporządzonym przez jednostkę kontrolowaną na dzień 30 czerwca 2024 r.

Ponadto kontrolujący dokonali zestawienia danych ujętych w części B wiersz 4 sprawozdania za II kwartał 2024 r. z przedłożonym wyjaśnieniem i wykazem z rejestru dłużników uwzględniającym informacje o zwrotach, umorzenia i wygaszeniach należności z tytułu świadczeń wypłaconych w zastępstwie alimentów (dotyczy należności, które wygasły zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Dane ujęte w sprawozdaniach odpowiadają kwotom wynikającym z przedłożonego

rejestr. Kwoty ujęto w sprawozdaniu od miesiąca zgonu dłużnika. Wykazano je zgodnie z objaśnieniem do sprawozdania – bez odsetek z wyjątkiem kwot zaliczek alimentacyjnych ujmowanych łącznie z kwotą powiększenia o 5%.

Dane ujęte w części E sprawozdania za II kwartał 2024 r. zestawione zostały w wykazem rodzin, w których pobierane jest świadczenie z funduszu alimentacyjnego (na wykazie o 2 więcej niż w sprawozdaniu) oraz wykazem osób uprawnionych do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (sporządzonymi na 30 czerwca 2024 r.). Dane dot. liczby osób uprawnionych ujęte w części E sprawozdania są zgodne przedłożonymi raportami.

Jednostka terminowo sporządzała sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Uchybienia dotyczą wykazanej w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. i II kwartał 2024 r. w części F – liczby dłużników, w sprawozdaniu za IV kwartał 2023 r. części D1 - liczby wniosków, wydanych decyzji w sprawach świadczeń oraz w części E – liczby rodzin, w których pobierane jest świadczenie.

(akta kontroli str. 94 -143; 162 – 186; 189 -214)

V. Czy spełniony jest obowiązek wykonywania działań informacyjnych?

Na podstawie art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270) podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych są obowiązane do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji. Podczas kontroli sprawdzano realizację priorytetu w kwestii związanych z realizacją obowiązków informacyjnych, wynikających z w/w ustawy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bledzewie na tablicy ogłoszeń widnieje plakat zawierający wszystkie wytyczne według wzoru plakatu informacyjnego dotyczącego zadań finansowanych z budżetu państwa. Również na stronie ośrodka: www.gops.bledzew.biuletyn.net ; w zakładce: projekty i programy, fundusz alimentacyjny - widnieje informacja dotycząca finansowania z budżetu państwa zadań z funduszu alimentacyjnego.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie dotyczące braku u osób zajmujących się realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, upoważnień do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art.12 ustawy.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Stwierdzono uchybienia w zakresie nie pobierania od wnioskodawców oświadczeń o miejscu zamieszkania innych osób zobowiązanych do alimentacji, częstotliwości aktualizacji informacji gospodarczej przekazywanej do Biur Informacji Gospodarczej oraz danych zamieszczanych

w sprawozdaniu z realizacji świadczeń alimentacyjnych (niezgodności dotyczyły części D1 sprawozdania w zakresie liczby wniosków i decyzji, części E w zakresie liczby rodzin i części F – w zakresie liczby dłużników).

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 4. Kontrola w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od 01 października 2023 r. do 26 sierpnia 2024 r. oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości wykazała następujące uchybienia:

- brak upoważnień do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z art. 12 ustawy u osób zajmujących się realizacją zadań .
- błędnych danych zawartych w sprawozdaniu – dotyczących liczby wniosków, decyzji, liczby rodzin oraz dłużników w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- nie pobieranie od wnioskodawców oświadczeń o miejscu zamieszkania innych osób zobowiązanych do alimentacji ,
- niewłaściwej częstotliwości przesyłu informacji gospodarczej do Biur Informacji Gospodarczej w sprawie dłużników alimentacyjnych, które powinny być dokonywane w terminie 14 dni od daty pozyskania informacji o zmianie zadłużenia dłużnika alimentacyjnego.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- uzupełnienie brakujących upoważnień dla pracowników zajmujących się realizacją zadania;
- rzetelne przedstawianie danych zawartych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym;
- pobieranie od wnioskodawców świadczeń alimentacyjnych oświadczeń o miejscu zamieszkania innych osób zobowiązanych do alimentacji;
- dokonywanie aktualizacji danych w Biurze Informacji Gospodarczej w terminie 14 dni od daty pozyskania informacji o zmianie zadłużenia dłużnika alimentacyjnego.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oczekuję w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz bieżącego wykonywania zaleceń.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Do wiadomości:
Wójt Gminy Bledzew